

„Half Slave and Half Free”. Indywidualna wystawa Bogdana Perzyńskiego w Dallas.

Bogdan Perzyński, *Surface Drawing #2*, 2021, 12"x16", pencil, newspaper.

LILIANA BLOCH GALLERY, Dallas, Teksas

29 MAJA - 3 LIPCA 2021 r.

Określenie „Half Slave and Half Free” (*W połowie niewolnik i w połowie wolny*),

pochodzi od Abrahama Lincolna, który podczas Konwencji Stanowej Republikanów w 1858 roku powiedział – *Sądzę, że jest rzeczą niemożliwą, aby nasz ustrój pozostał na stałe półniewolniczy i półwolny*. Potem to określenie powtórzył J. F. Kennedy w 1960 roku w Chicago podczas swojego wystąpienia jako kandydat na prezydenta. – *Pytanie brzmi – powiedział – czy świat będzie istniał w połowie jako niewolnik, a w połowie wolny?*

Bogdan Perzyński, nawiązując do tego historycznego sformułowania i umieszczając go we współczesnym nam świecie zmienia jego kontekst. Czy poddając się dezinformacji, konsumpcjonizmowi, ulegając cenzurze, modom na te czy inne tematy, współczesny człowiek jest wolny?

W recenzji z wystawy pt. „Od nagłówków historii do ściany galerii: prace artysty przemawiają do naszego zmieniającego się świata” legendarna amerykańska dziennikarka – Lee Cullum[1] podejmuje się analizy mechanizmów, które doprowadziły do powstania prac pokazanych m.in. na tej wystawie. Życie składa się ze skrawków, fragmentów. Każdy wycinek wiadomości prasowej – jak mówi Perzyński – „ma swoją nieznaną historię”. Zbierane od lat gazety rozciągają się na wiele dekad i są świadectwem publicznego życia. Np. *powstało Państwo Izrael, armie arabskie mogą ruszyć na Palestynę, zabójstwo Johna F. Kennedy’ego, lądowanie na księżycu: to jeden mały krok dla człowieka, jeden wielki skok dla ludzkości*.

UKRAINIAN PLOT CLAIMED BY OGPU

(By Associated Press)

WARSAW, Poland, March 5.—A plot of Ukrainian nationalists, which was said to have aimed at setting up a non-Soviet Ukrainian republic and to involve members of the Soviet army and navy, has been uncovered by the OGPU (Soviet secret police), according to reports reaching here today.

More than 200 Ukrainian nationalists have been arrested in Poltava, say the reports, received from Kharkov. Arrests also were made in other towns.

The conspirators were said even to have penetrated the OGPU and had been working in the office of the secret police. Five members of the organization were arrested.

Perzyna 21

Bogdan Perzyński, *Surface Drawing* #37

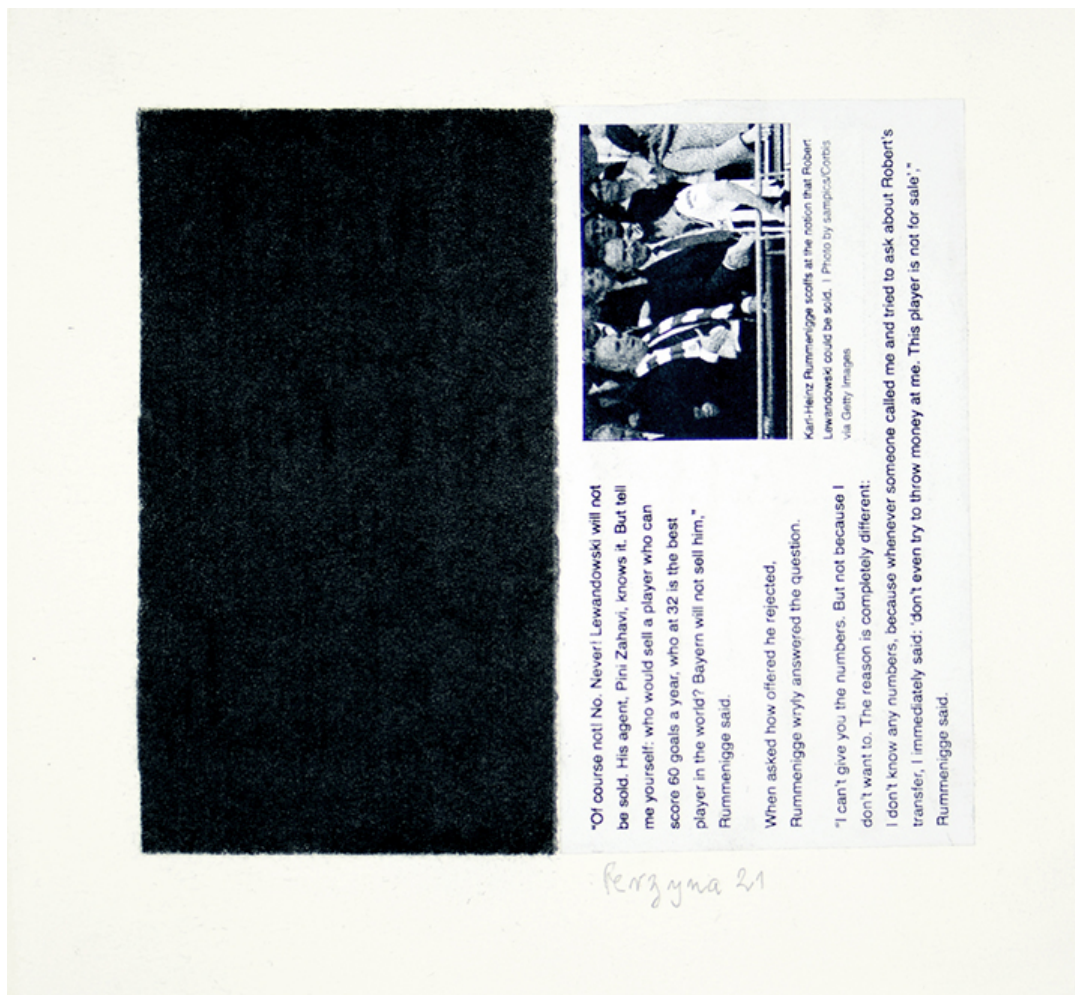

Bogdan Perzyński, *Surface Drawing #29*

Artysta zachował drukowaną informację prasową. Znajdowały się tam wiadomości bardzo znaczące i mniej znaczące, tragiczne i humorystyczne. Opisywano tam wydarzenia wagi światowej, lub tylko lokalne. Gazety wychodziły głównie w Teksasie od lat 30. XX w., ale są tam też gazety współczesne, w których pojawiają się m.in. informacje o polskim piłkarzu Robertcie Lewandowskim. Z tych gazetowych skrawków Bogdan Perzyński buduje konstrukcję znaczeń, w jakiś sposób określającą nasze społeczeństwo i jego struktury, którym ulegamy. Pokazuje jak bardzo podajemy się presji mediów i dajemy wiarę wszystkiemu, co czytamy. Widzimy nagłówki gazet, które podkreślają znaczenie lądowania człowieka na księżycu i triumf Ameryki w wyścigu z Rosją. I jesteśmy dumni z osiągnięć ludzkości. A czy

wiemy, że za tym sukcesem Amerykanów w kosmicznej przestrzeni stoją lata pracy w teksańskim El Paso, bez większego rozgłosu, ponad 1000 niemieckich naukowców z czasów II wojny światowej, pracujących dla Hitlera przy programie raketowym? Bogdan Perzyński jest bardzo czuły na etyczne granice, w szerokim kontekście społeczno-historycznym.

- Fragmenty „znaczące i nieznaczące” są ważne w naszej kulturze - mówi Bogdan Perzyński. Są wskaźnikami, które pojawiają się jako kolaż w sztuce, w muzyce współczesnej, czy w filmie (retrospekcje, informujące akcje, utrwalające przeszłość). Kuszące jest wyrzucanie fragmentów do kosza, żeby nie zaśmiecały naszych szaf i nie komplikowały nam życia. Dla Bogdana Perzyńskiego mają one wartość, a upraszczanie nie koniecznie jest celem. Fragmentaryczne zdania prasowe sprzed lat zrównoważone są czarnymi rysunkami, które przytrzymują połowę obrazu, aby wiadomości nie pochłaniały zbyt wiele naszej wyobraźni[2].

Bogdan Perzyński, *Surface Drawing #33*

Bogdan Perzyński stosuje różne technologie tworząc swoje instalacje, czy sztukę performatywną. Zwraca uwagę na zanikające rozróżnienia między tym, co lokalne, a tym, co globalne. Wciąż powraca do wieloletniego (od 1991 r.) zainteresowania ekologią przyszłości. Na swojej indywidualnej wystawie w Wellington w Nowej Zelandii (2011) stwierdził: „Swoją pracę postrzegam bardziej jako organizm niż przedmiot; żywy system, który jest zdolny do reagowania na bodźce, wzrost, replikację i utrzymanie”.

Ważna dla artysty jest etyka również w kontekście biologicznym. Czy człowiek ma prawo ingerować w naturę, bezkarnie zmieniać procesy biologiczne, niszczyć naturalne środowisko dla wielu organizmów, czynić zwierzęta sobie poddanymi, manipulować genami? Czy wyhodowanie psa czystej rasy, po to, aby uzyskać za niego większą cenę i wmówić, że jest produktem luksusowym, nie jest gwałtem na naturze? Czy to nie jest bliskie działalności nazistów, którzy chcieli stworzyć nadczłowieka i w ramach tego programu wywozili z Polski kobiety o nordyckim wyglądem, aby rodziły „rasowe” dzieci?

Bogdan Perzyński uważa, że sztuka powinna być interdyscyplinarna i że żadna dyscyplina nie może uzurpować sobie prawa własności do obszaru, który obejmuje, zwłaszcza w świetle obecnych kryzysów ekologicznych. Według artysty najbardziej rewolucyjnym wkładem do prawdy w humanistyce jest oddomowienie zwierząt i wspieranie właściwych im warunków życia. Co więcej, twierdzi, że sztuka w swojej aktywistycznej roli powinna dążyć do przyznania biologii i mikrobiologii praw równych prawom człowieka.

Lee Cullum dużo miejsca poświęca też biografii artysty, wykazując, że mając wielonarodowe korzenie oraz mieszkając w różnych krajach i systemach, być może dostrzega się więcej, a każde osobiste przeżycie może mieć wpływ na tworzoną przez artystę sztukę i sposób komunikacji ze światem.

Artysta mieszka i pracuje w Austin w Teksasie. Od 1987 roku jest profesorem na Wydziale Sztuki i Historii Sztuki na Uniwersytecie Tekszańskim w Austin. W 1988 r. współzałożył jeden z pierwszych interdyscyplinarnych programów artystycznych na amerykańskim uniwersytecie - Transmedia Area. Od ponad 35 lat tworzy prace, które badają różne metody, w tym oprzyrządowanie komputerowe, czy lotnictwo

zdalne (posługiwał się np. Bezzałogowymi Systemami Lotniczymi, dronami). W latach 2014-2018 wykonał serię 700 fotografii przedstawiających zjawiska transkulturowe (np. komunikację, organizację społeczną, kontrolę środowiska czy wariacje biologiczne).

Bogdan Perzyński studiował na Wydziale Prawa i Administracji na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza oraz architekturę i sztuki wizualne w Państwowej Wyższej Szkole Sztuk Plastycznych w Poznaniu. Pierwszą indywidualną wystawę (Film) zrealizował w 1979 roku w galerii Akumulatory 2, a w 1980 roku reprezentował galerię na wystawie zbiorowej „Indywidualne Mitologie”[3]. W latach 1979-1983 wykładał w PWSSP. W latach 1978-1983 odwiedzał Stany Zjednoczone, często podróżował do Szwecji i Berlina Zachodniego, a w 1983 r. przeniósł się do Hamburga. W następnym roku przeprowadził się do Santa Barbara w Kalifornii i rozpoczął pracę na Uniwersytecie Kalifornijskim. Ma polskie i amerykańskie obywatelstwo.

Jego prace pokazywane były w Argentynie, Brazylii, Chinach, Niemczech, Grecji, Izraelu, Holandii, Polsce, Tajlandii, Wielkiej Brytanii, Nowej Zelandii i Stanach Zjednoczonych.

Wystawa w Dallas odbiła się szerokim echem w środowisku amerykańskich znawców sztuki współczesnej, wzbudziła zainteresowanie kuratorów wystaw i krytyków, informacja dostała się do znaczących mediów. Dzięki takim wybitnym dziennikarkom jak Lee Cullum, publikacja w „The Dallas Morning News” nie tylko pokazała amerykańskiego artystę o polskich korzeniach, który podejmuje tak ważne dla ludzkości tematy, ale też przybliżyła historię Polski, czasy Solidarności, przypomniała papieża Jana Pawła II czy Lecha Wałęsę.

*

Wideo:

<https://www.lilianablochgallery.com/videos>

Performance

Wernisaż 29 maja został otwarty 43-minutowym przedstawieniem. Artysta wystąpił w roli detektywa, ogrodnika i piłkarza z wkładem jego córki Ruty Perzyńskiej (joga), Magdaleny Jarkowiec (balet), Jima Slagle (tenor, muzyka), Clayтона Westmeiera (piłka nożna, prace ogrodowe) i Odetty Mae (angielskiego buldoga). Całość oparta była wyłącznie na ruchu i grze i odbyła się bez słów. Publiczność mogła dołączyć w każdej chwili. *Performance* został nazwany: „Half Slav and Half Free” (*W połowie słowiański i w połowie wolny*), jako nawiązanie do słowiańskiej wrażliwości samego artysty[4].

Tłumaczenie, opracowanie i redakcja: Joanna Sokołowska-Gwizdka

---

Przypisy:

[1] Cullum, Lee: *From the headlines of history to the gallery walls: Artist's works speak to our changing world*, „The Dallas Morning News”, Friday, Visual Arts, 06/10/2021.

[2] Cullum, Lee: *From the headlines of history to the gallery walls: Artist's works speak to our changing world*, „The Dallas Morning News”, Friday, Visual Arts,

06/10/2021.

[3] *Indywidualne Mitologie*, Biennale Sztuki, Poznań 80, Akumulatory 2, Poznań, 1980.

[4] Cullum, Lee: *From the headlines of history to the gallery walls: Artist's works speak to our changing world*, „The Dallas Morning News”, Friday, Visual Arts, 06/10/2021.

Źródła:

Program wystawy opracowany przez Galerię Liliana Bloch z Dallas.

Rozmowa telefoniczna z Bogdanem Perzyńskim.

Artykuł Lee Cullum w „The Dallas Morning News”:

<https://www.dallasnews.com/arts-entertainment/visual-arts/2021/06/17/from-the-headlines-of-history-to-the-gallery-walls-artists-works-speak-to-our-changing-world/>

*

G A L E R I A

Fotografie: Mike Fleming

Strona fotografa: <https://www.mikeflem.com/>

Strona galerii:

www.lilianablochgallery.com

Instagram:

[bogdan_perzynski](https://www.instagram.com/bogdan_perzynski)

https://www.instagram.com/bogdan_perzynski/?hl=en

[liliana_bloch_gallery](https://www.instagram.com/liliana_bloch_gallery)

https://www.instagram.com/liliana_bloch_gallery/?hl=en